

Tjänsteskrivelse

2025-05-16

Diarienummer: 25SON71

Handläggare:

Lars Lodin
026-17 80 00
lars.lodin@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnd

Undantag för dokumentationskrav för insatser utan individuell behovsprövning

Bakgrund

Skyldigheten att dokumentera regleras i 14:3 § i förslaget till nya SoL

Dokumentationsskyldigheten föreslås utvidgas till att gälla genomförandet av alla insatser, även de som inte föregås av handläggning (ansökan, utredning och beslut). Även insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning (11:5§ nya SoL) ska dokumenteras.

Skälen till detta är vikten att följa upp effekten av insatserna. För att skapa en kunskapsbaserad socialtjänst behöver ändamålsenlig dokumentation göras.

För att dokumentationskraven inte ska bli för omfattande föreslås dock särskilda regler vid genomförandet av rådgivning och insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning.

För att insatser utan behovsprövning ska få ske utan dokumentation behöver nämnden också göra en bedömning och fatta beslut om att det finns särskilda skäl att göra undantag från dokumentationsplikten. Annars måste verksamheten föra dokumentation för de insatserna från och med 1 juli.

Besluten om undantag ska då gälla alla som deltar i insatsen, inte i förhållande till individ. Undantaget ska också gälla för en specifik insats. Möjligheter för generella undantag från kravet på dokumentation finns inte.

Dokumentation av allmän karaktär, avidentifierade uppgifter.

Utifrån lagkravet om utökad dokumentationsplikt av dessa insatser är det viktigt att särskilja mellan dokumentation av mer allmän karaktär som inte kan härledas till enskilda personer. Det handlar om antal besökare, kön, ålder. Här kan man också dokumentera problemkategorier, bostadsområden etc. För att kunna följa upp dessa insatsers effekter finns också möjligheter att dokumentera svårigheter som uppkommer under genomförandet, det kan också samlas uppgifter om deltagares mående och sociala situation när insatsen inleds respektive avslutas.

Dessa dokumentationskrav som behövs för att följa upp eller kontrollera verksamheten, omfattas inte av undantaget.

Undantag rörande dokumentation om personliga förhållanden

14 kap 5§ i förslaget ny socialtjänstlag

Socialnämnden får, om det finns särskilda skäl, besluta att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid genomförande av en insats utan individuell behovsprövning enl 11:5§.

Exempel på vad som menas med uppgifter om enskildas personliga förhållanden är namn, personnummer, adress, uppgifter om försörjningsförmåga, psykiskt mående, skadligt bruk och beroende.

De skäl till undantag som kan hänvisas till handlar om insatser i form av rådgivning, att det finns behov av anonymitet för att kunna nå individer samt insatser i form av öppna verksamheter där dokumentation på personlig nivå anses obehövlig.

Rådgivning

14 kap4§ i förslaget till ny socialtjänstlag.

Skyldigheten att dokumentera gäller inte uppgifter om enskildas personliga förhållanden vid rådgivning.

Syftet med regeln är att möjliggöra för enskilda att liksom idag fortsatt kunna vara anonyma när de söker sig till socialtjänsten för rådgivning.

Rådgivning syftar i regel till att ge råd och upplysningar till enskilda om vilka insatser som kan stödja den enskilde. Den kan också vara mer omfattande och inriktad på en

viss situation eller ett visst problem, t ex familjerådgivning, alkoholrådgivning eller andra former av stöd- och samarbetssamtal.

Behov av anonymitet

Skäl att inte dokumentera kan handla om att brukarna/klienterna behöver få vara anonyma. Socialstyrelsen nämner som exempel insatser som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, skadligt bruk och beroende.

Öppna verksamheter

Vid insatser i form av träffpunkter och mötesplatser kan det bedömas varken lämpligt eller behövt att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer.

Dokumentation av insatser utan individuell behovsprövning idag

De insatser som idag genomförs utan föregående utredning och behovsprövning inom Socialnämndens verksamhetsområde är listade i den bifogade bilagan.

De verksamheter som idag genomför dessa insatser har under åren arbetat fram en ändamålsenlig statistik som uppfyller de krav som den nya lagen ställer avseende kravet på dokumentation av allmän karaktär, avidentifierade uppgifter.

Idag förs ingen dokumentation av personliga förhållanden vid dessa insatser. De individer och familjer som får dessa insatser registreras inte i verksamhetssystemet Treseva. En tydlig erfarenhet som framförts av de medarbetare som genomför insatserna är att tillgängligheten och anonymiteten är bidragande orsaker till att sektorn lyckats nå så många individer och familjer. Det har uttryckts en oro att vid tidigt skede i kontakten behöva dokumentera och registrera i verksamhetssystemet kan medföra betydande svårigheter att nå så många som idag.

Samtidigt är det viktigt att poängtera att den nya lagstiftningen ger verksamheten större möjligheter att ge fler insatser utan behovsprövning och av en mer omfattande karaktär. Socialtjänsten ska också utveckla en kunskapsbaserad verksamhet där insatsers effekter ska följas upp och lokal evidens skapas.

I dokumentet Insatser utan individuell behovsprövning föreslås riktlinjer för hur verksamheten ska förhålla sig till de nya kraven kring dokumentation.

En bedömning som gjorts är att vissa individer ska registreras i verksamhetssystemet och dokumentation föras på individuell nivå när insatserna innefattar omfattande kontakter och tidsmässigt långa perioder. I den dialog som förts på sektorn föreslås att 5 samtal kan hållas för insatser på individ- och familjenivå utan dokumentation om personliga förhållanden.

Gruppverksamheter bör undantas dokumentation på personlig nivå då insatsen är riktad till en grupp individer vilket kan göra det svårt att dokumentera ändamålsenligt på individnivå.

Bilaga

I bilagan framgår förslag till ställningstagande kring hantering av undantag för dokumentationskravet. I samma dokument redovisas även de insatser som idag genomförs utan individuell behovsprövning i ärendet 25ON70.

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Valfärd